

Oppdrag 148

Gjennomføring av landskamp mellom Norge og Østerrike

1. Om oppdraget

Helsedirektoratet er i samråd med FHI bedt om å vurdere om det bør gjøres unntak fra covid-19-forskriften for den planlagte landslagskampen i fotball mellom Norge-Østerrike, samt hvordan arrangementet eventuelt kan gjennomføres innenfor rammer som er smittevernlig forsvarlig.

Det bes om vurdering av personer med innreise fra Schengen/EØS-land som er definert med forhøyet smitte (røde land) og innreise fra land som ikke er en del av Schengen/EØS. Det bes videre om en vurdering av forslaget til ivaretagelse av smittevernet på arrangementet.

Fristen på oppdraget er søndag 23. august kl. 13.00.

Vi vil videre påpeke at Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet for tiden er under stort arbeidspress knyttet til den pågående pandemien, og at det derfor ikke oppleves som god ressursutnyttelse å måtte vurdere enkeltstående arrangementer som dette med så kort frist.

2. Folkehelseinstituttets vurderinger

Det er i brevet fra NFF beskrevet strenge smitteverntiltak rundt de 5 landslagsspillerne fra ikke-Schengen land, som blant annet inkluderer ukentlig testing for sars CoV-2.

I tillegg er det anført fra NFF at alle UEFA-kamper følger vedlagte UEFA-protokoll. Den vedlagte protokollen beskriver et svært omfattende smittevernregime rundt avviklingen av alle kamper i regi av UEFA. Dette inkluderer testing av alle spillere og støtteapparatet før kampen, testing som skal følge fastlagte tidsfrister før kampen gjennomføres. Det beskrives også forhold og anbefalinger rundt hvordan reisen til/fra kamp skal foretas. De basale smittevernreglene om sosial distansering og isolering straks man skulle få symptomer på covid-19 er også beskrevet for alle involverte. Selve kamp-avviklingen er også nøyaktig beskrevet.

I hht til UEFA-protokollen og NFFs brev skal deltakerne testes 10 dager og 3 dager før ankomst Norge.

NFF beskriver i sitt brev hvordan de planlegger å overholde UEFA-protokollen etter innreise til Norge med innkvartering, transport til og fra kamparena og gjennomføring av selve kampen.

Det som ikke er beskrevet i detalj er testing etter ankomst til Norge. Under forutsetning av at spillere som ankommer fra "røde" EØS/schengen-land følger samme unntak fra 10-dagers karanteneplikt som for arbeidsreisende, er de forskriftsfestede reglene at de skal testes etter ankomst og holde seg i karantene til negativt svar foreligger. Deretter skal de testes igjen etter minimum 48 timer men tidligst 5 dager etter ankomst Norge. De skal være i fritidskarantene mellom svar på test 1 og test 2, men vil kunne spille kamp og delta i trening i dette mellomrommet. Hvis det skulle gis unntak fra 10-dagers karanteneplikt for innreise fra ikke-Schengen land, er Folkehelseinstituttets anbefaling at de underlegges samme test-regime som beskrevet for arbeidsreisende fra EØS/Schengen-land.

Et forhold som Folkehelseinstituttet mener det knytter seg en viss usikkerhet til er testing som utføres i land utenfor EU/EØS. I UEFA-protokollen er test-prosedyrene beskrevet godt, men det fremgår ingen forsikringer om hvordan man sikrer at testing foregår på en forsvarlig måte i land som

ikke er medlemmer i UEFA. Denne usikkerheten vil kompenseres for ved at det testes etter ankomst i Norge i hht til avsnittet over.

Vurdering:

- UEFA-protokollen og de beskrevne tiltakene rundt forhold før, under og etter kamp for alle deltakere og gjennomføringen er smittevern­faglig tilfredsstillende. Det mest sårbare punktene vurderes å være reise til og fra kamp, men tiltakene før og etter reisen vil i stor grad dekke for dette. Avvikling i hht til UEFA-protokollen vil redusere betydelig, men ikke fjerne helt risikoen for importsmitte/ smittespredning ved avviklingen av landskampen.
- Innreisende fra "røde" EØS/Schengen-land og eventuell innreisende fra ikke-Schengen land må følge samme regime med testing to ganger (hvis oppholder seg i Norge mer enn 5 dager), karantene frem til første negative test og deretter fritidskarantene frem til andre negative test.
- Eventuelle unntak fra forskriftsfestede krav, og da særlig unntaket fra karantene-plikt ved innreise fra ikke-Schengen land må vurderes opp mot eventuelt andre tilsvarende eller liknende situasjoner. Smittevern­faglig er slike unntak mindre problematisk når det dreier seg om få unntak, men hvis dette vil gjelde i mange situasjoner og for mange innreisende vil det kunne utgjøre en risiko for økt importsmitte.
- De beslutninger som gjøres nå må vurderes opp mot eventuelle fremtidige liknende situasjoner. Vurderingene her er forsøkt gjort generelle og vi ber om at det i fremtiden ikke gis oppdrag som knytter seg opp til enkeltkamper/ enkeltarrangementer, men at vurderinger og beslutninger nå gjøres slik at dette kan gjelde for fremtidige tilsvarende situasjoner.

3. Helsedirektoratets vurderinger

Unntak fra karanteneplikt

Det følger av covid-19-forskriften § 5 at personer som ankommer Norge, skal oppholde seg i karantene i 10 døgn etter ankomst til Norge med mindre karanteneplikt er unntatt etter § 5a, § 6, § 6a eller § 7.

Personer som ankommer Norge fra land/områder som ikke er omfattet av karanteneplikt, jf. vedlegg A til covid-19-forskriften, er ikke underlagt karanteneplikt.

Gjennomføring av landskampen innebærer innreise av personer fra Schengen/EØS-land som er definert med forhøyet smitte (røde land) og innreise fra land som ikke er en del av Schengen/EØS. For den aktuelle kampen vil det innebære innreise for norske landslagsspillere fra ikke-Schengen landene Tyrkia, Kina og Russland, til sammen 5 spillere. I tillegg innebærer det innreise av den Østeriske troppen (spillere og støtteapparat), og i denne troppen vil det antagelig også være noen innreisende fra ikke-Schengen land, men antall er ikke oppgitt.

Vi vil understreke at vi ikke har vurdert innreisereglene, og hvorvidt det er behov for endring i disse for at fotballspillere, støtteapparat og delegater mv. får slippe inn i Norge.

3.1. Karantene for personer fra Schengen/EØS-land

Spillere, støtteapparat, delegater og andre personer som reiser til Norge i forbindelse med gjennomføring av landskampen fra land i Schengen og EØS-området som er underlagt karanteneplikt,

jf. vedlegg A, vil kunne omfattes av unntaket fra karanteneplikt i covid-19-forskriften § 6 åttende ledd. Unntaket innebærer at arbeids- eller oppdragsgiver sørger for testing av arbeidstaker/oppdragstaker etter ankomst til Norge. Det kreves to tester etter ankomst, med minimum 48 timers mellomrom, og test 2 kan tas tidligst etter 5 dager og senest etter 8 dager. Dersom første test er negativ, kan personen arbeide i Norge uten hinder av karanteneplikt, men på fritiden skal personen være i karantene i samsvar med § 5. Dersom også andre test er negativ, er personen unntatt fra karanteneplikt både i arbeid og på fritiden. Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 11, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen slik at smittesporing kan iverksettes.

I praksis innebærer unntaket at spillere, støtteapparat, delegater og andre personer som reiser til Norge i forbindelse med landskampen må testes for covid-19 etter ankomst til Norge, og at kamp eller trening ikke kan gjennomføres før det foreligger negativt prøvesvar på første test.

Arbeids- eller oppdragsgiveren i Norge er ansvarlig for organisering, gjennomføring og finansiering av testingen.

Dersom spillere, støtteapparat, delegater mv. skal forlate Norge før test 2 er gjennomført, eller før det har gått 10 dager, kan de gjøre dette såfremt det skjer på en smittevern­faglig forsvarlig måte, jf. covid-19-forskriften § 7.

3.2. Karantene for personer fra land utenfor Schengen/EØS (tredjeland)

Spillere, støtteapparat, delegater og andre personer som reiser til Norge i forbindelse med gjennomføring av landskampen fra land utenfor Schengen og EØS-området, omfattes som utgangspunkt ikke av unntakene i §§ 5a, 6, 6a og 7. Det betyr at disse personene må holde seg i karantene i 10 dager etter ankomst til Norge. Dersom disse personene skal kunne gjennomføre landskampen før det har gått 10 dager, er det behov for et særskilt unntak fra hovedregel om karantene i § 5.

Helsedirektoratet vil understreke at det per i dag, i all hovedsak, ikke er åpnet for unntak fra karanteneplikt ved arbeidsreiser, eller andre typer reiser, fra land utenfor EØS og Schengen-området. Det er vurdert som et smittevern­faglig nødvendig tiltak at personer som ankommer Norge fra disse landene skal i karantene. Vi anbefaler ikke å revurdere om man generelt skal åpne for unntak fra karanteneplikt for tredjeland, basert på denne enkeltstående situasjonen som er en landslagskamp i fotball. Et unntak for arbeidsreiser eller lignende fra tredjeland må vurderes i en helhetlig sammenheng, og det anses ikke å kunne gjøres i forbindelse med dette oppdraget.

Dersom spillere, støtteapparat, delegater mv. skal unntas fra karanteneplikten for å kunne gjennomføre landslagskampen i fotball, kreves det derfor at det gis et konkret unntak som kun omfatter denne typen situasjoner. Et slikt unntak vil eventuelt kunne utformes på linje med § 6 niende ledd, der det er gitt et særskilt unntak fra karanteneplikt for personer som skal drive film- og serieinnspilling i Norge. Det vises i niende ledd til testregimet i åttende ledd, som er omtalt over. Et slikt tilsvarende unntak for personer som ankommer Norge fra andre land/områder enn Schengen og EØS for gjennomføring av landslagskamp i fotball, bør i så fall pålegges samme testregime som omtalt i åttende ledd.

Vi vil likevel understreke at vi mener det er lite hensiktsmessig å utforme slike konkrete unntak. Slike unntak bidrar til å skape et uoversiktlig og lite sammenhengende regelverk, som bærer preg av tilfeldighet og at man ikke har sett ting i sammenheng og vurdert en helhet. Unntak som dette vil

videre skape presedens og medføre stort trykk på forvaltningen fra organisasjoner og enkeltgrupperinger som krever tilsvarende unntak. Det vil være vanskelig å forstå de avveier som ligger til grunn for unntaket og det vil kunne gi en uheldig opplevelse av ulik behandling, hvor enkelte sektorer prioriteres fremfor andre. Det vises til at karantenebestemmelsene er inngripende tiltak som for mange har bidratt til en svært annerledes hverdag. Helsedirektoratet vil på denne bakgrunn ikke anbefale at det gis særskilt unntak fra karanteneplikten for personer som kommer til Norge fra land utenfor Schengen/EØS for å spille landskamp i fotball.

Vi vil videre vise til leveransen på oppdrag 141, der Helsedirektoratet og FHI har vurdert og gjennomgått karantenerregelverket og foreslått sammenslåinger og forenklinger. I punkt 6.7 i leveransen på oppdrag 141 foreslår vi en ordning der det i spesielle tilfeller kan søkes om unntak fra karanteneplikten etter reiser, for blant annet internasjonale delegasjoner. I vårt forslag foreslår vi at slike vedtak fattes av det aktuelle sektordepartement. Vi foreslår videre at det til et slikt vedtak stilles krav om testing og at søknadsvilkårene bør forskriftsfestes.

Aktuelle vilkår for en slik søknadsordning bør være at virksomheten har foretatt en avveining mellom behov og risiko for smitte, herunder at virksomheten har utarbeidet en plan for smittevern i perioden det søkes om fritak fra karanteneplikten. Virksomheten må videre kunne begrunne at et slikt unntak er strengt nødvendig.

Den overordnede begrunnelsen for innreiserestriksjoner og karantenerregelverket er at man ønsker å begrense og ha kontroll på innreisende til Norge. Hvilke grupper og interesser som skal gis prioritet med unntak fra regelverket vil i stor grad baseres på en politisk beslutning og derfor ligge utenfor Helsedirektoratets myndighet og oppgave. Vi mener en slik søknadsordning hvor det er opp til det enkelte sektordepartement å vurdere på grunnlag av gitte vilkår, vil være den anbefalte løsningen for vurdering av slike enkeltstående tilfeller som det aktuelle.

4. Gjennomføring av arrangementet

Landslagskampen vil anses som et arrangement etter covid-19-forskriften § 13, jf. definisjonen i § 13 første ledd bokstav a "idrettsarrangement, inkludert stevne, cup og kamp, men ikke organisert trening". Dette innebærer at kravene til arrangementer må oppfylles, herunder at det ikke kan være flere enn 200 personer til stede samtidig. Ansatte og oppdragstakere som står for gjennomføringen av et arrangement, kommer i tillegg til de 200. Spillerne, støtteapparatet, delegater mv. vil anses som ansatte og oppdragstakere.

De som er til stede på arrangementet, skal kunne holde minst 1 meters avstand til andre som ikke er i samme husstand. Det vil være behov for unntak fra avstandskravet for at spillerne og støtteapparatet kan ha nærkontakt under kampen. Slike unntak er allerede gitt i § 13 andre ledd bokstav a til h. Det vises i den sammenheng særlig til bokstav b) og c) som gir unntak for hhv toppidrettsutøvere ved gjennomføring av idrettsarrangement og for spillere og støtteapparat ved gjennomføring av seriekamper i toppfotball (fotballserier) som Norges Fotballforbund har besluttet er klare til å følge forbundets smittevernprotokoller utarbeidet i samarbeid med Helsedirektoratet.

Fotballspillerne kan anses som toppidrettsutøvere, slik at disse allerede er unntatt etter bokstav b). Dersom det er behov for at personer i støtteapparatet har nærkontakt med andre under kampen, er det behov for at det utformes et spesifikt unntak fra avstandskravet. I så fall bør det være et vilkår at personene overholder UEFAs smittevernprotokoll.

Vi vil videre poengtere at unntaket fra avstandskravet kun gjelder under kampen. Erfaringene fra Eliteserien og internasjonale fotballkamper på TV viser at spillere og støtteapparat har utfordringer med å overholde avstandskravet i pauser og ved feiringer. Dette kan ha negativ signaleffekten til TV-seerne, og vi vil påpeke at spillerne og støtteapparatet bør gå foran som gode forbilder og overholde avstandskravet når det lar seg gjøre.

De øvrige kravene i § 13 til om at arrangøren skal ha oversikt over hvem som er til stede, iverksette tiltak som bidrar til at syke ikke er til stede på arrangementet og gjøre det mulig å ivareta god hygiene vil også gjelde. I tillegg viser vi til UEFAS protokoller, som stiller tilleggskrav til gjennomføring av fotballkampen.

Oppsummering

UEFA-protokollen og de beskrevne tiltakene rundt forhold før, under og etter kamp for alle deltakere og gjennomføringen er smittevernfaglig tilfredsstillende.

Personer som ankommer Norge fra såkalte "røde" land i EØS/Schengen-området, kan unntas fra karanteneplikt etter covid-19-forskriften § 6 åttende ledd (arbeidsreiser)

Personer som ankommer Norge fra land utenfor EØS/Schengen-området omfattes ikke av eksisterende unntak fra karanteneplikten. Dersom disse skal unntas fra innreisekarantene, må det gis et spesifikt unntak. Vi anbefaler i utgangspunktet ikke at et slikt unntak gis, av hensyn til likebehandling og fare for at et unntak vil skape presedens. Eventuelle unntak for arbeidsreiser fra land utenfor Schengen/EØS må sees i sammenheng og vurderes i en helhet. Vi viser videre til oppdrag 141, med forslag om en søknadsordning for unntak fra karanteneplikt i særskilte tilfeller.

Dersom fotballkampen skal gjennomføres, kan det være behov for et spesifikt unntak fra avstandskravet ved arrangementer for spillere og støtteapparat, jf. covid-19-forskriften § 13 andre ledd.